

ANTONI LÓPEZ, EDITOR

(Antiga casa I. López Bernagosi)

Aquest número 10 cèntims per tot arreu

NUMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

REDACCIÓ I ADMINISTRA IÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
Telèfon núm. 18692.—BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1,50.—ESTRANGER, 2,50 pessetes

Una pel·licula

Divendres de la setmana passada tornava de la platja de Mar Bella, on vaig molts matins a remullar el bacallà, quan una veïna que m'estava esperant dos carrers abans d'arribar al meu, em va sobtar dient-me:

—No aneu a casa, que teniu la bòfia a la porta.

Giro cua, i als quatre passos trobo un familiar que m'esbronca:

—Què fas, que no t'amagues? Que estàs boig?

—Mai no ho he pogut aclarir.

—Sí. Fes broma, encara. No saps que tots estan detinguts?

—Tots els ministres? Tots els upetistes?

—Tots els teus amics: Companys, Lluhi, Tussó, Pestaña...

—Bufa! Serà cosa de prendre precaucions. Vés, corre. Digues a la meua dona que prepari l'esmorzar.

—Més val així, que no t'encaparris. Però a Madrid també la ballen. Ací n'han fet una rastellada de dues dotzenes. I us estan cercant a uns quants més. Ja pensàvem que eres al sac.

Vaig mirar el sol, daurat com una taronja, el cel sense una teranyina...

—Avui no fa dia d'entrar a la presó — vaig pensar. — Respirem. Respirem, ara que podem, que demà serà un altre dia.

I amb la meua companya ens en vàrem anar a dinar al camp.

No havíem, però, arribat als postres, quan una veu astorada ens crida:

—Fugiu, que vénen els mossos d'esquadra.

—Home! No hi ha dret! — responc. — Estava escrit que avui no havíem de pair amb tranquil·litat els bolets.

Em trec les espartenes, em vesteixo de burgès, agafo el bastó i em dirigeixo al centre de la capital a veure què passa.

Però a "La Campana" em reben amb esglai:

—I ara! Que us voleu guanyar una quinzena? Toqueu el dos de seguida. Agafeu un cotxe.

Un company d'"El Diluvio" m'assabenta que han anat per mi a la Redacció dos "barandas".

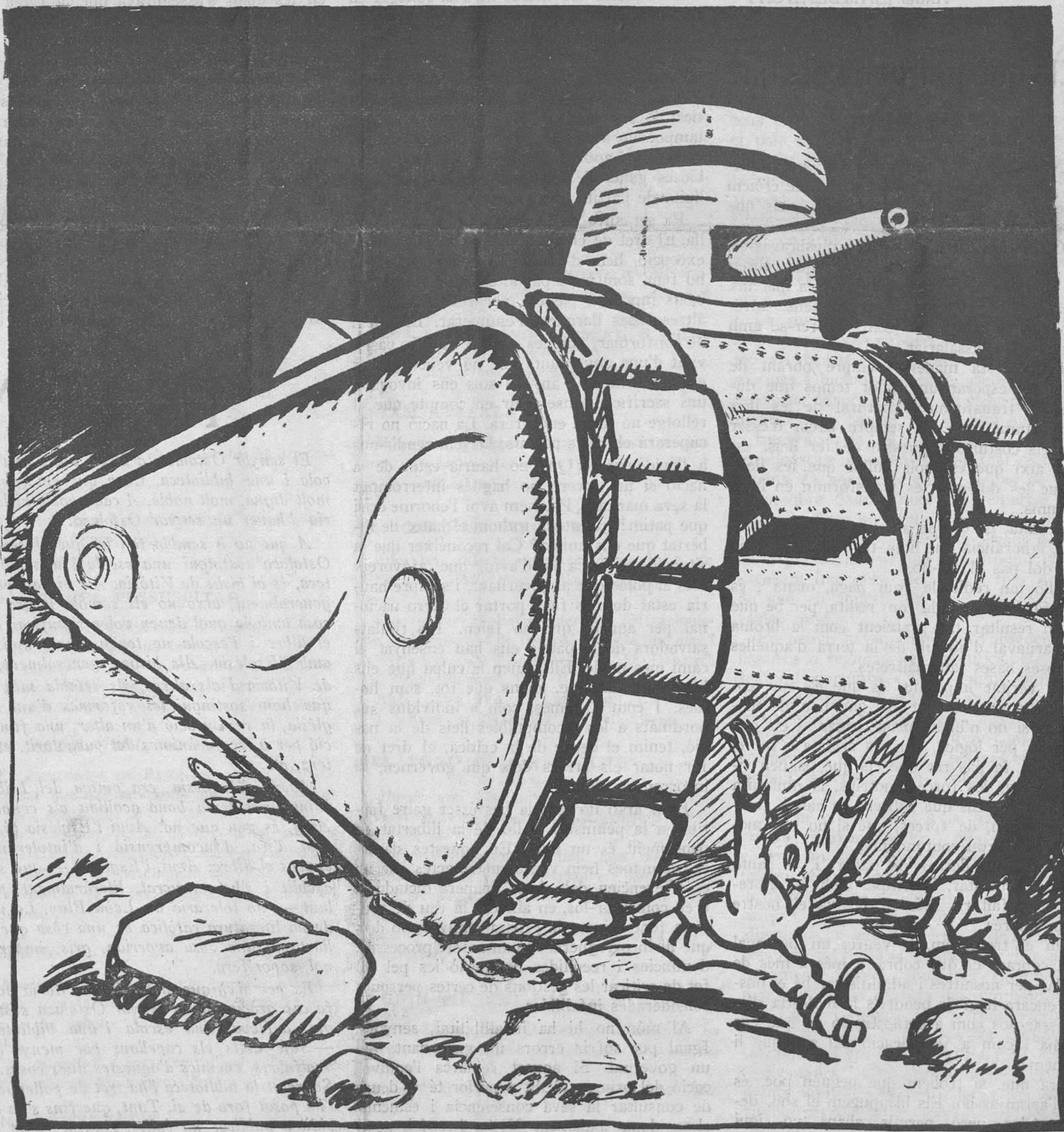
A Casa Gerst, de la que sóc client antic, tampoc no em puc atansar, perquè la rondan els "mouchards" de l'Acuña.

Trobo uns amics que m'informen de tot el que succeeix:

—Sí, sí. Molts detinguts ací i a fora. Alguns militars també. Es parla d'un complot, d'una conspiració, d'una revolució.

—I bé. En tot això, jo, quin paper hi pinto?

—Veureu. Com que vós sou tan signifi-

Camí de la normalitat

Tot ciutadà TÈ DRET, a pensar i parlar com vulgui. Ara que, els que no pensin com ells, seran planxats amb aquesta planxa. Veritablement anem camí de la normalitat.

Les detencions governatives

Ja hi som.

Quan es parla diàriament de normalitat, de tornar al bon camí de la llei i de la justícia, del que els de dalt se n'havien sortit i no se n'han enrecordat en sis anys, constitueix un escarni restablir el sistema de les presons governatives que fins la dictadura anava oblidant.

Es del vell liberalisme l'única essència que s'ha restablert.

Encara veurem potser instaurades les deportacions per carretera i qui sap si la llei de fuga, primer que el Parlament i la Constitució.

Així ací passem d'una dictadura a altra, sense transició.

I potser la de Primo era preferible a aquesta, perquè almenys aquell no ens parlava de dret, de justícia i de llibertat quan ens feia sentir el pes de la seva força.

Deia que manava per galons, i per galons era necessari obeir-lo.

Però ara ens asseguren que ens estimen molt i que tenim tots els drets, quan ens claven patacada.

Les detencions governatives són potser la forma més revoltant de l'absolutisme.

Mentre la policia, els governadors i el ministre de la governació siguin els amos de la nostra llibertat, no ens podem fer els espanyols la il·lusió que hem deixat d'ésser esclaus.

Esclau és l'home que no disposa d'ell mateix. I no disposa més que precàriament de la seva persona aquell a qui es pot reduir a presó sense un aute motivat.

A Espanya hi ha moltes raons per a canviar de règim.

No tindriem, però, més que aquest de les detencions governatives per a sublevar-nos, i ella sola justificaria una revolució.

cat i dieu sempre tants penjaments dels que manen.

—Què hem de dir, quan ens peguen puntades de peu al cul "gràcies!", perquè no ens tanquin?

—Això deuen de voler els de dalt.

—Doncs ja em poden donar número i preparar la meva racció de ranxo allà baix, al carrer d'Entença.

ANGEL SAMBLANCAT

Els que paguen i els que peguen

Nosaltres érem, ho confessem amb aquella bona fe dels "paganos", dels que creïem que els que pagaven, manaven; i els que cobraven obeïen.

O, quan menys, que podien esbravar-se, els que paguen, protestant si els que cobren no ho feien prou bé, ja que, per la mateixa bona fe, anaven aguantant-los sense atrevir-se a substituir-los, com pot fer-se amb qualsevolga assalariat.

I d'aquesta manera, sempre obrant de bona fe, esperar un millor temps que dugués la transformació natural de les lleis en costums, que no sempre havia d'ésser que els costums haguessin de fer lleis, essent així que és molt millor que les lleis, àdhuc les dolentes, es transformin en bons costums.

Resulta, però, que anàvem errats del tot. Res, ignorància que hom té, ve-li aquí, i no ens dol pas el dir-ho.

Allò tan redit de "qui paga, mana", és una ficció tan suada com redita, per bé que pugui resultar tan gratiant com la broma de carnaval d'un fill de la terra d'aquelles famoses bases tan maltretes.

La veritat imposant, és que els que cobren són precisament els que han de manar, i, si no n'hi ha prou, pegar; i els que paguen, per lògica, són els cridats a rebre. No hi fa pas res que els que paguen siguin els de les forces motrius, la dinàmica de la nació. Els que cobren, en canvi, també en tenen, de forces, que si no són motrius, són prou contundents.

I, ull amb deixar de pagar, i, al tanto amb el protestar, i, compte amb fer el rebec. No faltaria més!... Hi va el nostre propi interès.

On el trobariem, a veure, un personal que, cobrant el que cobra, a més a més de vetllar per nosaltres i administrar bé el nostre, encara hagi de pendre's la molestia d'apallissar-nos com a demostració de que ens estima i com a justificació del sou que li paguem?

Ara que, si trobem que peguen poc, és bo d'arranjar-ho. Els hi apugem el sou, demanant-los, però, permís, abans, no sigui cosa que s'ofenguin i ens deixin...

LLUÍS RAMÍREZ CARULLA

La "Campana de Gràcia" s'adhereix al manifest pro-Macià.

El dret de crítica

Sota la capa d'una normalitat que sols existeix de boca; sota la invocació a crits de retornar als temps tranquils d'abans de la dictadura, hem passat nou mesades més. Les afegim al llarg període de temps perdut miserablement que va començar per vergonya de la nació el 13 de setembre de 1923.

En aquests nou mesos no s'ha conegut en res, a Espanya, que el govern despòtic de Primo de Rivera hagi canviat. Si la tirania imperava, deixa de veure's el retorn a la normalitat sota la dictadureta del general Berenguer. Si abans no era permesa la crítica de les accions d'un govern anormal, tampoc no ho és ara, que ens mena un govern-pont, apolític i que té, segons ell, rabioses ganes de fer-ho tot, embastat per la lluita de partits que s'atansa.

Fa set anys de passada que Espanya calla. El dret de crítica no existeix. Tots, sense excepció, hem d'acatar les ordres. I, si no ho fem, som mals patriotes, ajudem les accions innobles, passem per revolucionaris i altres coses llargues d'enumerar. Ens hem de conformar, vulgues que no, amb la passivitat d'uns governants que no veuen passar els dies, mesos i anys, i sols ens invoquen uns sacrificis sense tenir en compte que el rellotge no torna enrera. La nació no recuperarà els anys passats. Devem rendir-nos a l'evidència: ¿Què no hauria estat de la nació si un govern no hagués interromput la seva marxa? ¿Patiríem avui l'enorme crisi que patim? ¿Sentiria tothom el batec de llibertat que ens anima? Cal reconèixer que la situació no seria la d'avui, que afavoreix més al poble que al governant, i sempre hauria estat de més fàcil portar el carro nacional per aquells que ho feien. Els titules salvadors de la pàtria ens han ensenyat el camí més noble. Ells tenen la culpa que ens hàgim adonat que, abans que tot, som homes. I com a homes, com a individus subordinats a les incomptables lleis de la nació, tenim el deure de la crítica, el dret de fer notar els errors dels qui governen, si incorren en algun.

Però això no sembla pas ésser gaire fàcil a la península. Allò de la llibertat de pensament és un mite. En aquestes darreres setmanes hem vist cometre actes que no es diferenciaven dels de la primera dictadura, i, en comentar-los, en aixecar la veu de protesta fent avinent la grossa equivocació dels que hi incorregueren, s'han sofert processos, denúncies i recollides de periòdics pel sol fet de criticar les gestions de certes persones considerades infal·libles.

Al món no hi ha infal·libilitat, senyors. Igual pot sofrir errors un governant que un governat. Si aquest remarca l'equivocació del primer, el dit superior té el deure de consultar la seva consciència i esmenar el pas donat malament. Ni ha de sofrir-ne el seu nom ni se n'ha de donar vergonya. Al cap i la fi, el món, partit pel mig, són dos bàndols que sofreixen un error continu, del qual tenen l'obligació d'ésser vigilats.

Dret de crítica? Sí, el reclamem com a persones que hem vist passar per sobre les

nostres testes anys i anys que la folla carcerària del temps no ens retornarà. Si almenys aquest temps, que a nosaltres ens ha servit força, no l'hagués perdut la nació!

DOMÈNEC DIUMENGE

Problemes municipals que planteja la post-dictadura

Avui fa vuit dies, el tinent d'Alcalde senyor Manuel Santamaria, va donar una conferència sobre el tema que encapçalava aquestes ratlles.

L'ampli local del Centre Republicà del carrer de la Portaferrixa va ésser petit per aplegar-hi la gentada que volia escoltar l'autoritzada paraula del senyor Santamaria. Molts tocatardans varen quedar-se sense poder entrar. I és que conferències com la de dissabte, amb tanta abundància de paràgrafs d'interès local, no se'n celebren gaires.

Amb paraula fàcil i segura, el dissertant va parlar-nos de la necessitat que tenen els polítics de restar sempre en contacte amb el poble, i censurà l'actual composició dels Ajuntaments.

Dividí la conferència en tres parts: la primera es referia al pressupost del proper any; la segona, al tan remenat problema de les subsistències, i la tercera, a les responsabilitats.

Va dir que li causaven estranyesa sorprenent les declaracions del senyor Maynés, en les quals s'assegurava que la Lliga havia nivellat el pressupost dels anys 1922-23, quan tothom sap que això no és cert.

Ens assabentà que el dèficit deixat pels Ajuntaments de la dictadura primera fou de més de divuit milions de pessetes, la major part d'ells esmerçats en reformes del centre de la ciutat, i deixant de banda, com aduars sense civilització, barriades extremes que, moltes d'elles, no tenen aigua ni llum.

Va fer ressaltar la delicada situació en què es troba, avui, l'Ajuntament, pels greus problemes que va deixar sense resoldre la Comissió de senyors capitanejats pel Baró de Viver, i s'endinsà en la desigualtat tributària que existeix entre els ciutadans bar-

celonins i les grans Companyies. En aquest apartat va donar dades ben remarcables, i va fer notar l'enorme diferència que hi ha entre ambdues tributacions. Mentre un ciutadà qualsevol paga impostos més grossos que els que les seves forces econòmiques li deixen poder satisfer, cases poderoses tributen poc o amaguen molts dels conceptes que és de llei que tributin.

Combaté les poc escrupoloses maneres que el darrer Ajuntament tingué envers els serveis que li tenien encarregats, i parlà de moltes i moltes coses més que l'espai no ens deixa citar.

No creu que la situació actual de l'economia municipal sigui greu, i espera que tot podrà arranjar-se a no tardar.

El senyor Santamaria fou molt aplaudit, i, a les sinceres felicitacions que rebé, hi afegim la nostra.

No n'hi ha per tant

L'exhibició, al mig de la Via Laietana, del primer autòmnibus blindat que va destinar-se a la policia de la nostra ciutat ens ha causat una impressió dolentíssima. Oi més, quan hem sabut que els guardadors de l'ordre en tindrien un conjunt de sis.

Ens sembla que no n'hi ha per tant. D'acord en què els temps actuals obliguen a prendre serioses mides per a garantir la tranquil·litat. Però aquestes mides són contraproduents quan s'exhibeixen al públic per voler-los dir que la força sempre agermana altra força.

Anys enrera, quan per primera vegada vàrem veure els agents armats de carrabines, ens causà la mateixa decepció. No és ensenyant al poble aquests atuells de guerra com se l'ha de fer desistir de les actituds bèl·liques que pot tenir. Amb menys agents, carrabines, metralladores i carros blindats i més, moltes més, ganes d'escoltar-lo quan les seves peticions són justes, s'hi guanyaria.

Per això lamentem la visió dels esmenats autòmnibus i no voldriem ni una sola vegada veure'ls pels nostres carrers. Ens apar que, cada vegada que sortiran, serà per a semblar la dissort en un o altre sector.

Francament, ens sembla que no n'hi ha per tant...

INTENCIONS

El senyor Ostolaza, a Deva, sosté una escola i una biblioteca. Cosa que em sembla molt digna, molt noble. A cada poble hi hauria d'haver un senyor Ostolaza.

A qui no li sembla tan bé que el senyor Ostolaza sostingui una escola i una biblioteca, és al bisbe de Vitòria. Als bisbes, però, generalment, això no els sembla massa bé, cosa amb la qual deuen voler significar que el llibre i l'escola no tenen massa amistat amb l'Església. Als bisbes, generalment, al de Vitòria i als altres, els sembla més bé que hom sostingui les reformes d'una església, la restauració d'un altar, una fundació per a treure ànimes del purgatorit, etcètera, etc.

Abans, l'Església era amiga del Llibre. L'intel·lecte tenia bona acollida als cenobis. Avui, es veu que no. Avui l'Església té un gest d'ira, d'incomprensió i d'intolerància envers el llibre. Avui, l'Església — que s'ha afèblit i s'ha ensucrat, literàriament parlant —, no toleraria un Leon Bloy. La moderna literatura catòlica és una cosa que fa llàstima, una cosa avorrida, gris, impersonal, soporifera.

Es per això que al bisbe de Vitòria no li fa cap gràcia que el senyor Ostolaza sostingui, a Deva, una escola i una biblioteca. — Són molts els capellans poc menys que analfabets, enemics d'aquestes dues coses. — Sobretot la biblioteca l'ha tret de polleguera, l'ha posat fora de si. Tant, que fins s'ha decidit a publicar un fullet. Aquest fullet suposem que ha passat per la censura eclesiàstica. El senyor bisbe de Vitòria ens permetrà — perquè el comentari és lícit, sempre que no sigui insultant — que ara passi per la nostra. Si no el fullet, que no ha pogut venir a mans nostres, els retalls que,

font-hi molta gatzara, n'ha publicat la Premsa.

L'estil d'aquest fullet ens recorda el del menyspreable Rucabado. Es un estil atrabiliari, ple de bilis, d'atac a tort i a dret i caigui qui caigui. Es un estil gruixut i ordinari que té poca relació amb la literatura. El bisbe de Vitòria, a jutjar per aquest fullet, a jutjar per la seva incomprensió, per la seva intolerància, no passarà pas a la posteritat com hi han passat Dupanloup i Fenelon.

Per a parlar de llibres, cal una certa intel·ligència. Quan no es pot demostrar aquesta intel·ligència, val més callar. Però el senyor bisbe de Vitòria no ha tingut aquesta discreció i s'ha llençat a l'aventura massa exposada d'opinar pel seu compte.

Diu, per exemple, que els llibres de la biblioteca que el senyor Ostolaza sosté a Deva són "pastro venenoso", i cita L'origen de les espècies, de Darwin. A Blasco Ibàñez li diu "sectario, naturalista, artificioso..." Però, home, senyor bisbe, si Blasco Ibàñez és "naturalista", no pot ésser "artificioso"! A Víctor Hugo li diu "desgraciado, falseador de la historia — el confon amb Dumas, pare —, y calumniador de la virtud, para mejor tejer sus inmundas novelas". Nosaltres, però, preferim el bisbe d'Els miserables, que perdona i comprèn, al bisbe de Vitòria, que insulta i condemna.

Aquest gest del bisbe de Vitòria — la publicació d'aquest fullet ple d'incongruències i fadases — ens sembla lamentabilíssim. I contraproduent, és a dir: perjudicial al catolicisme. La incomprensió i la intolerància sempre han estat virtuts de la clerecia i de la gent afecionada a la clerecia, és a dir: de la gent més amiga de Roma que de Jesús.

LLUÍS CAPDEVILA

Correu de l'Estranger

DESPRÉS DE LA CATÀSTROFE DEL "R 101"

A terrible catàstrofe del dirigible "R 101" ha estat més cruel per a la Gran Bretanya perquè a la mort dels cinquanta ciutadans i a la pèrdua de la magnífica aeronau, cal afegir-hi, de moment, si més no, la fallida d'una gran esperança.

Conscient de la força que li va donar el passat i que li dona encara actualment la seva flota incomparable, Anglaterra veia en el dirigible un mitjà de modernitzar, de perfeccionar els seus lligams amb la resta del món i, particularment, amb el seu imperi colonial.

En aquest respecte, el viatge del "R 101" formava part, en certa manera, de la Conferència Imperial, que en aquells moments se celebrava a Londres. Preparat amb molta cura, dotat dels perfeccionaments tècnics més moderns i minuciosos, aqueix dirigible havia d'unir, mitjançant dos salts consecutius i rapidíssims, l'Índia a Anglaterra. I altres dirigibles havien després d'estendre aquests lligams en totes direccions.

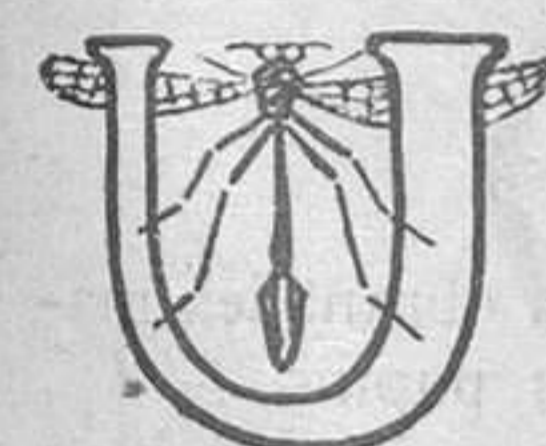
La temptativa era tan important i la confiança tan gran, que el ministre de l'aire i el director general de l'aviació civil s'havien embarcat en el "R 101", remarcant així encara més la magnitud de l'empresa i la confiança en l'èxit.

La decepció, doncs, ha estat ben cruel. Però la tenacitat llegendària de què la Gran Bretanya ha donat tants d'exemples en la seva història es palesarà, sense dubte, amb aquest motiu, una vegada més.

En la catàstrofe del dirigible anglès hi ha, encara, una lliçó de solidaritat per a la humanitat tota. Els homes han de sentir-se més germans cada dia. Tots ells, en efecte, viuen sempre a mercè de les forces cegues de la naturalesa, i tots ells també són solidaris en els esforços que realitzen per assolir el triomf.

Els descobriments dels savis, les gestes dels aviadors, es realitzen igualment en benefici de tots. I els progressos realitzats són el punt de partença de nous i nous progressos.

EL BRASIL EN PLENA REVOLUCIÓ

N vent de tempesta bufa, certament, a través de les repúbliques sudamericanes. I, un després de l'altre, s'ha emportat, com si fossin ninots de palla, els presidents de Bolívia, del Paraguai, i de la República Argentina. Ara, en escriure aquestes línies, el govern federal del Brasil, al seu torn, és a punt també d'esser enderrocat.

La insurrecció, que de molt temps ençà roman latent en la gran república de l'Amèrica llatina, ha esclatat de sobte i, talment una enorme taca d'oli, ha pres una importància tan gran, que domina en gairebé tota la immensa extensió del país.

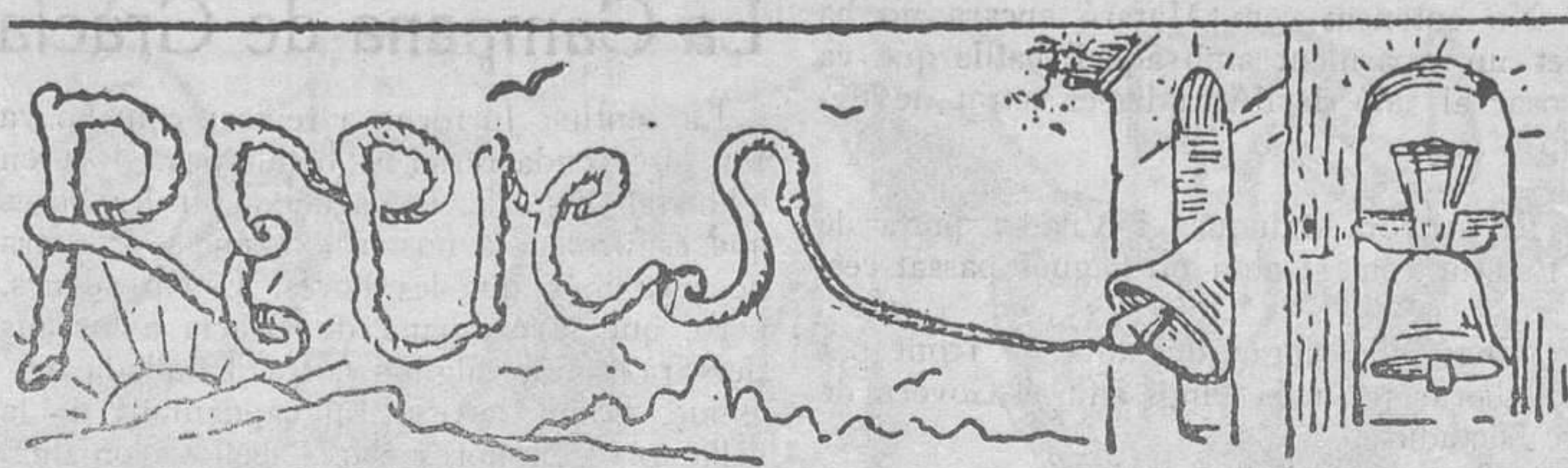
La república brasilera passa per un període de forta repressió econòmica. La crisi del cafè, especialment, ha suscitat un descontentament general. I els descontents acusen els ministres del doctor Washington Luiz de no haver sabut preveure la crisi, ni, sobretot, de no haver sabut prendre les mesures necessàries per a cercar-hi remei.

I, encara, aquest descontentament general era agreujat pels sentiments de despit que covaven en l'ànima de molts brasilers a causa del resultat de les eleccions presidencials que van tenir lloc el mes de març darrer. Els vençuts no acceptaren de cap manera llur desfeta.

Acusaven el partit triomfant de corrupcions electorals, de fraus, de violències, de tupinades, en fi! Ja hem remarcant moltes vegades en aquest correu que el primitivisme polític de les nacions de Sudamèrica s'assembla com una gota d'aigua a una altra gota d'aigua, al primitivisme polític de la península ibèrica.

Per demostrar que a Espanya no es llegeix, pot perseguir-se un home acusant-lo d'atemptar contra la integritat de la pàtria.

El govern vol ensenyar-nos de mentir, quan tothom sap que Espanya és un zero a l'esquerra, segons les estadístiques de la cultura europea.

BONA EXCUSA

A Granada varen xiular un catedràtic pupí, el senyor González Oliveros. Això no plagués gens al senyor González Oliveros.

Els "legionarios" s'empiparen i digueren que el defensarien. Però això es veu que encara ha plagut menys al senyor González Oliveros i ha preferit marxar de Granada.

Sí, PERÒ...

"La Voz de Cataluña" cita aquest paràgraf de la conferència de l'economista Maynés: "Recordem sempre que l'Ajuntament de la Dictadura pagà 40.000.000 per les obres del ferrocarril de Sarrià."

Sí, però... recordeu sempre que aquest economista de la Lliga ens vol fer pagar als barcelonins 33.000.000 dels deutes de l'Ajuntament de la Dictadura.

L'AVIADOR FRANCO

L'aviador Franco s'ha vist obligat a "aterrijar"... a la presó.

Ja no cal dir-ho: sentim el contratemps i desitgem que tot plegat no sigui res.

LES CORBATES I EL MINISTRE

El senyor Estrada, ministre de Gràcia i Justícia, ha demostrat una gran simpatia pels homes que porten corbata. Segurament per a ell, els que no en porten són uns desgraciats.

Però cal pensar, senyor Estrada, que els homes d'esquerra, a més d'altres coses, també tenen corbata.

PAU, PAU I REPAU

A Barcelona han estat recollides les armes de les armeries.

A San Sebastià també.

I també a Almeria.

I a Tarragona.

Així ens agrada. Gràcies a Déu que tindrem tranquil·litat.

LA NORMALITAT DE BERENGUER

Cada dia són denunciats i recollits els periòdics de Barcelona. "La Nau", "La Publicitat", "La Rambla de Catalunya", "L'Opinió", "Solidaridad Obrera".

Al Palau de Justícia els periodistes hi fan cua.

LÒGICA

En canvi, "La Voz de Cataluña" no ha estat recollida ni denunciada.

Home, és clar!

UN QUE VOL RESSUSCITAR

La mula d'"El Caballero (?) Audaz" (?) sembla que torna a remenar la cua.

El pseudo-escriptor pornogràfic, l'injuriador de Blasco Ibàñez, segurament té ganes de tornar a rebre, que li surti un altre Carles Esplà.

HO DIUEN, PERÒ NO HO VOL

El governador de Barcelona no vol dimitir. A pesar que són molts els que s'alegrarien de la seva dimissió.

Veritablement, no hi ha dret a demanar la dimissió d'un governador com el senyor Despujol i Sabater, tan intel·ligent, tan faceciós — ho va demostrar en el cas Macià — i amb tanta mà esquerra.

AZORÍN

Azorín, el gran escriptor castellà — gran abans, quan el teníem al camp enemic, i gran ara —, ha deixat "A B C" i ha passat a "El Sol".

Ho celebrem. I recordem allò de: "¡Qué solos se quedan los muertos!"

UNS COMENTARIS

Un diari que sempre s'ha demostrat a tots els règims addicte i que no acostuma a opinar mai per compte propi, va inserir, no fa gaires dies, una nota amb motiu dels lamentables fets de Bilbao, que demostrava una por més que aguda.

Cal tenir en compte, però, que la seva manera de veure les coses és la mateixa de la gent de diners. Per aquestes, no hi ha moviment de renovació, de llibertat, que no sigui "anàrquic".

Si tenen por, que s'amaguin, aquests galifardeus!

LA SETMANA DELS RUMORS

Hem batut el rècord. Aquesta setmana havia de passar la grossa; segons els rumors, hi hauria això, allò i lo de més enllà. Ens hem quedat, però, sense res del que hom "rumorejava"...

Clar que a falta de complir-se els rumors, hi ha hagut notables realitats. Anotem, entre elles:

les detencions arbitràries,

la tornada del general Despujol, governador, encara, del "cantó" de Barcelona,

l'aquarterament de tropes,

la recollida per la policia, als establiments dedicats a la venda d'armes,

l'arribada de carros blindats per tal que la "poli" no vagi a peu,

i els dies de por més gran que registra la història de la nació, sentida pels que diuen que no passa res.

DE FORA CASA...

Una revista anglesa, parlant de la situació actual, escriu:

"Es d'esperar que el moviment republicà a Espanya s'assegurará i, quan s'asseguri, mantindrà l'alt nivell d'ordre que establí i amb èxit mantingué el passat diumenge". (Fa referència al miting republicà de la plaça de "toros" de Madrid.)

I DE CASA

"No negaré que l'eterna minoria revolucionària es mogui, en aquests moments, més que de costum."

(Paraules del general Berenguer, al corresponçal d'un diari barceloní.)

I "lo que te rondaré, morena"!

ESTEM ATABALATS

El general Berenguer ha dit molt seriósament que faria complir les lleis.

Quin humorista!

EL "CORO DE VIRGENES"

Amb tot, davant aquestes declaracions de "Don Dàmaso", alguns diaris han picat de mans.

Són els eters diaris defensors del caciquisme, de la reacció i de l'ordre... dins la iniquitat i la injustícia. Són "La Nación", "El Debate", "El Siglo Futuro", "A B C"...

Ah! I "La Veu de Catalunya"!

I "Diario de Barcelona", el vell "Brusi".

"EL TONIFICADOR PACIFIC"

Diuen que Berenguer és "un tonificador d'esperits, home de serena ponderació i de decisió ferma".

Es realment una llàstima que tan belles qualitats no les aprofités quan era generalíssim de les forces d'Àfrica, llavors de la desfeta d'Anual.

Però, pel que es veu, les reservava per a l'empresonar ciutadans...

I QUIN TIP N'HI HA!

Ara, sembla que el general Berenguer ha perdut definitivament els estrepes... No ens estranya!

Aquell nyap comès per Despujol amb Macià...

Aquell terrible discurs acusatori d'Indaleci Prieto a Saragossa...

Aquest implacable esllavissament d'un edifici sotragat en els seus fonaments, aixopluc de tota responsabilitat...

Aquest carregar-se sempre damunt les espalles el pes de tots els cadàvers...

Els fets de la Universitat

A la Universitat, com sabreu, han ocorregut fets greus. Nosaltres els ressenyem únicament per a fixar el moment històric.

El passat dimarts, a dos quarts de dotze del matí, els estudiants es reuniren al pati de Dret. Alguns d'ells dirigiren la paraula als seus companys, i amb crits de totes menes i unes pancartes que deien: "Protestem de la detenció il·legal del nostre company Escrich", "Garanties, responsabilitats, llibertat dels empresonats, afer Macià... solució única: la Revolució".

EN EL PARANIMF

Per l'escala d'honor pujaren a la gran galeria que porta al Paranimf, la porta del qual era tancada i barrada. Amb uns pals, taulons i trossos de canyeria que tenien a la galeria uns paletes que hi fan obra, envestiren la porta principal, però com que de la banda de dins hi havia una barra de ferro, fou impossible forçar l'entrada, fins que uns estudiants, esbotzant una porteta lateral, van franquejar l'entrada a tots, rompent una de les finestres del Paranimf i obrint després la porta gran.

El doctor Díaz, que s'hi trobava, junt amb el doctor Soler i Batlle, intentaren de calmar-los, però aviat desistiren, i els dos professors se n'anaren.

Amb una de les escales dels paletes, els estudiants van enfilarse a l'alçada del retrat del rei, que encapçalava la sala, i amb fulles d'afaitar i ganivets tallaren i arrabassaren la tela, que feren a trossos, els quals, dalt de bastons, portaren en processó a la plaça de la Universitat, on els cremaren tot cantant "La Marsellesa".

Una festa democràtica

Caiguda l'odiosa dictadura al pes dels seus propis crims i després d'haver portat el país al més humiliant descrèdit i violat totes les lleis, s'ha pogut celebrar en aquesta ciutat, després de set anys d'abstinència forçosa, aquesta festa commemorativa de l'epopeia revolucionària en la que es varen alçar en armes els republicans federals del Baix Empordà, congregats a La Bisbal, contra el Govern Provisional, al crit de visca la República Democràtica Federal!...

La manifestació cívica formada per a anar al cementiri a dipositar damunt el Pan-teó als herois que sucumbiren en aquella gloriosa i luctuosa jornada, rams i corones de roure, olivera i llorer, ha estat de les més nodrides que havem vist de vint anys ençà.

Integraven la comitiva tots els elements antidinàstics o contraris a l'actual règim residents en aquesta ciutat i alguns de fora, en nombre d'uns 2.000. Cal remarcar l'assistència d'uns elements nous que, si no ens enganyen, vénen a ésser republicans de dreta, la presència dels quals va produir la més excel·lent impressió i el senyal més evident de què en aquests set anys les coses han variat molt.

En canvi, havem registrat l'absència dels lligaires o regionalistes autèntics, els quals, sempre oportunistes, han volgut demostrar d'aquesta manera el seu monarquisme. I consti que no ho diem pels veritables catalanistes, els quals compliren com a bons formant en la comitiva i portant esplèndida corona adornada amb l'ensenya de la pàtria.

No hi era tampoc a la manifestació el clàssic "senyor Esteve", que diu que "tot el que no són pessetes... són p...", com tampoc alguns que abans de l'adveniment de la dictadura es deien liberals i republicans, i després, per fins lucratiu, varen allistar-se en aquella fornada de sometentistes que va reclutar el dictador per a fins purament polítics, com, per exemple, per a procedir a la captura del digníssim general López-Ochoa i per a rendir armes a cert personatge, al seu pas per aquesta ciutat, poc després del Cop d'Estat.

Resumint: Una diada democràtica per demés vibrant i encoratjadora; fou una veritable parada de les forces republicanes de tots els matisos, d'aquesta ciutat, que va palesar com és fàcil reunir 1.000 ó 2.000 homes disposats a complir amb els més heroics designis per a l'assoliment del seu ideal redemptor.

Espurnes de la setmana

AIXO S'ACOSTA: CIUTADA, ESTIGUIS ADVERTIT: PENSA EN EL TEU DEURE!

Cada dia processen nous periodistes. Cada dia hi ha nous empresonaments. Cada dia s'apugen les subsistències. Cada dia baixa el valor de la pesseta. Cada dia hi ha nous escorcolls. Cada dia hi ha nous registres.

Les autoritats diuen, després, que hi ha tranquil·litat i ordre.

Els hem de creure?

Galícia, Bilbao, Vitòria, Logronyo, Sevilla, Màlaga. Cada població està en perfecte estat de tranquil·litat. No passa res. Ja poden estar tranquils.

Ens ho han dit al Govern Civil.

Han recollit les armes de les armeries de la ciutat.

Normalitat.

El senyor Lacierva vol parlar.

Però, aquesta granota murciana, encara diuen que té personalitat?

La cua de periodistes processats és cada cop més llarga.

Normalitat.

Indalecio Prieto és un dels homes d'aquest moment històric.

Saludem en ell una de les ànimes generoses d'aquesta revolució latent.

La lliura ha arribat a 50.

Normalitat.

El dòlar està a 10.

Normalitat.

El franc està a 40.

Normalitat.

Es inútil, inútil, inútil. L'estat d'opinió és tan fort, que un dia o altre triomfarà.

Sembla que la situació està en l'hora dreturera i propícia. Sembla que tot està a punt; però encara que fracassés, ens seria igual. L'estat d'exaltació espiritual és tan fort, que un dia o altre ha de triomfar.

Cada dia hi ha més republicans.

Les subsistències s'han apujat.

Normalitat.

Ens han dit que el comte de Güell és un home intel·ligent.

Saludem en els reclusos als futurs homes públics.

Ens és perfectament igual que empresonin els uns o els altres. No per uns empresonats de més es farà mal bé el "tinglado" que es prepara.

El comandant Franco ha tornat a ésser heroi, per segona vegada.

La primera, quan va travessar l'Atlàntic.

La segona, quan s'ha declarat republicà.

Cada dia hi ha més vagues.

Normalitat.

"El Debate" i "A B C", que són els que insulten i ofenen més a Francesc Macià, s'enternien en el temps de la guerra europea amb el martiri del batlle de Cork i amb l'empresonament de De Valera.

Els homes més tancats a les raons i als moviments són els més ases.

Ara comprenem per què n'hi ha tants, a certes Redaccions de diaris madrilenys.

No compreu cap diari reaccionari. Per dues raons:

Una: Us indignarà.

Dues: L'ajudeu a viure.

Cal negar el "Déu vos guard" a tots aquells que en aquesta hora no es decideixen clarament:

—Amb el poble o contra el poble.

No entenem com Mataró encara no ha fet un escarment amb aquell batlle que va posar al saló de l'Alcaldia el retrat de Felip V.

El senyor Maluquer i Viladot parla de l'Estatut com si aquí no hagués passat res.

Ningú que tingui dos dits de front pot col·laborar per més temps amb el Govern de la Dictadura.

Un problema escrit als claustres de la Universitat de Barcelona:

U. M. N. + U. P. = W. C.

No hem vist un home més cursi en la nostra vida que el comte de Montseny.

Tenia raó Manuel Azaña en dir, al míting de Madrid, que la U. P. va ésser la reunió de tots els cursis i pedants del país.

Aquell Ramir de Maeztu anàrquic i misteriós que parlà a l'Ateneu Enciclopèdic Popular i que s'acostava als obrers amb un ram d'olivera, ara és el teoritzador d'aquesta cosa imbecil i trista que és la U. M. N.

Eugeni d'Ors va ésser un col·laborador de la Dictadura.

Fins va fer l'elogi de Sant Vicents Ferrer i del compromís de Casp.

Cal no oblidar aquest cursi intolerable que feia anys parlava de "Federalisme i Ironia".

Després del que han dit En Maynés i En Santamaria de l'administració dictatorial del Municipi de Barcelona, no entenem com no han passat al jutjat els expedients de tots els grans negocis municipals d'aquests temps darrers.

Voldríem saber els noms dels funcionaris municipals que tingueren la valentia de no contribuir a la subscripció nacional per a comprar casa al Marquès d'Estella.

Recomanem a certes persones un ràpid viatge a San Juan de Luz, a Biarritz, a Londres o a París.

Aviat tindrà un nou amic el senyor Manuel ex-rei de Portugal.

No hi haurà eleccions.

Es francament estúpid perdre el temps en censos imaginaris.

Els pobres homenets que ja es veien candidats, no pensaven en res més que en tornar a la legalitat.

Però ara resulta que no n'hi ha, de legalitat.

No cal que demaneu l'amnistia.

Es inútil.

Més que camí d'una amnistia, s'està en el camí d'una interrogant...

Els mateixos banquers són els primers preocupats en aquesta crisi.

La Dictadura va caure pel fracàs financer de l'empresonament Calvo Sotelo.

D'altres coses poden caure també, donada la situació econòmica del país.

Ja vàrem dir que no creïem en la mort de la Censura. Sembla que ja hi ha desigs de tornar-la a posar.

S'està escrivint el tercer volum de "La guerra civil".

S'han cantat "La Internacional", "La Marsellesa" i "Els Segadors".

Als claustres de la Universitat.

I tothom s'ha donat les mans.

Es ben significatiu el camí de les joventuts.

Els caps liberals no fan més que dir ximpleries. Encara es creuen personalitats.

Fins el propi general Berenguer els ha dit el que devia dir-los.

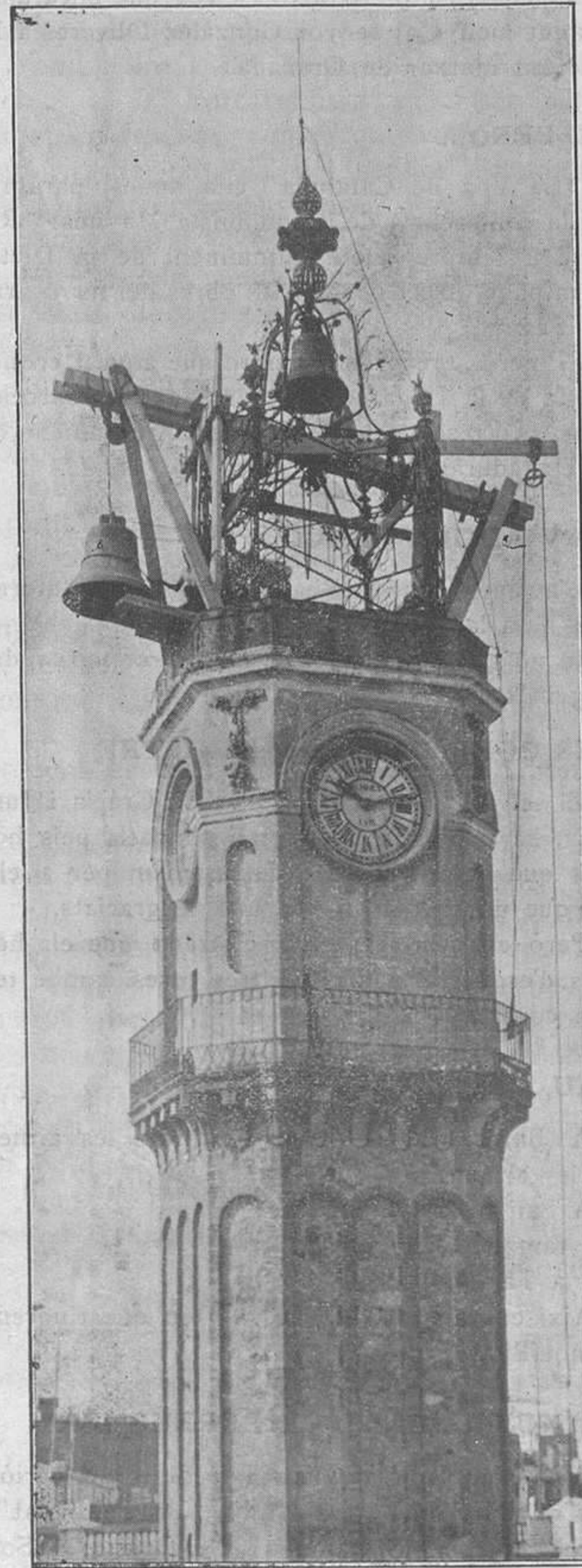
Ja no pinten res, en la Història d'Espanya.

Diuen que el general Weyler ha dit que no volia morir sense veure implantada la República.

La Campana de Gràcia

La sentiú? Ja torna a repicar com ho va fer anys endarrera. El batall pega fort en el metall històric, i ens deixa oír les hores que esmicolen la nostra existència. Per ara no toca més que les hores. Estem segurs, però, que la campana de Gràcia aviat ens deixarà sentir alguna altra batallada solenne. L'han restituit al capdamunt de la vella torre en hores clares, belles, com mai les havíem vistes passar per a la nostra terra.

Ella està més a la vora del cel blau que un dia ens ha de deixar tenir-hi un altre estel. Serà en una nit serena, i la campana

Aquesta famosa campana plena de records i neguits, ha estat posada altra vegada al seu tron gloriós

el saludarà amb un seguit de batallades que faran tremolar els cors d'alegria. Quan damunt les nostres testes hi veurem lluir el nou astre que serà el Sol de la vida de tots plegats, ens sentirem novament homes, com ho varen ésser quan la campana, amb ses batallades d'angoixa, ens va cridar per primera vegada.

Amb la campana de Gràcia volia cometre's una de les més grans injustícies, i, sortosament per tots plegats, no va prosperar. Primer s'havia de fondre, més tard volia portar-se a un museu com un malendreg. Ambdues coses eren una heretgia, una burla a la història de la vella campana graciense. Homes que l'estimen com nosaltres han fet d'ella una joventut altra vegada, i han volgut que tornés a fer sentir la seva veu des del cim del campanar de Gràcia. Salve!, vella campana. Mestressa dels nostres avis i pares, germana nostra, deessa de la llibertat de la terra. Sentim fretura d'oír, d'escoltar altra vegada el teu tany i córrer a aplegar-nos al teu redós... Mentrestant, el cor ens fa el teu mateix nang... nang... acompassat.

A les deu de la nit del dilluns, dia 13 d'octubre, varen retre's honors a la campana de Gràcia. Una representació de l'Ajuntament, la Banda Municipal i milers d'ànimes, escoltaren la seva veu altra vegada, i se la homenatjà com una heroïna.

La festa fou senzilla i compredora. Gràcia, fillola de la ciutat comtal, té novament en poder seu la campana històrica. Els graciencs, prou valents, ja no se la deixaran prendre mai més.

PUIGREIG

En publicar aquestes ratlles, ens proposem cridar una mica l'atenció de tots els obrers en general, però en particular d'aquells els quals han de conviure dintre les muralles d'una colònia, dèria vergonyosa dels burgesos del Llobregat. Ens podrien contestar que no totes les colònies tenen muralles.

No obstant, nosaltres afirmem que sí. Pot resultar, tot el més alt, que unes les tinguin de pedra, i altres de clericalisme; però una bona part, les dues alhora. En dies successius, anirem detallant tant com poguem els procediments inicis d'aquesta gent que, amb el nom de Jesucrist als llavis, i alguns d'ells, encara!, amb el negoci catalanista entre mans, cometen tota classe d'infamies, explotant l'obrer d'una manera covardament inhumana. Ignorància! Sempre el fantasma d'aquesta paraula ha d'acudir-se'ns, perquè damunt d'ella hi ha aposentada la matosseria de certs elements que no tenen pas més cervell que nosaltres. En certes colònies (d'ací endavant en direm forteses), més d'una vegada s'ha donat el cas d'expulsar una família, pel sol fet que, els límits amorosos d'un jove i una noia, havien amb prou feines violat els vincles de la seva moral purificadora. Però amb tot i aquesta moral, podem veure la gallardia d'alguns encarregats i d'altres que passen d'encarregats, conquistar, de grat o per força, tot el que a ells els caigui en gràcia: igual que en temps del més atrotinat feudalisme, aquesta colla de "renacuajos y barrigudos", s'entesten a no voler reconèixer l'evolució progressiva.

"ATZAVARA"

BALSARENY

En aquest poble segueixen obrant les malfetes per part dels senyors pupins.

Aquell senyor conserge que ja coneixeu de la societat del Centre Instructiu i Recreatiu, junt amb sos fillets, o sigui la Junta—que ja és tota una família—les han donades a voler treure'n els socis que li demanen comptes per la seva mala actuació en aquell casal i en la política que s'hi feia.

¿Que no és veritat, senyor conserge, que després d'haver lluitat sempre aquesta societat per un ideal republicà, vostè l'embrutis amb la seva camarilla de la U. P.? ¿Que no és veritat que un pupí proposà borrar el bell nom de C. I. i R. pel de la U. P.?

¿No és veritat que quan regentava els destins d'aquest poble i en plena dictadura es construïren unes escoles que costaran un disbarat de pessetes? ¿I els banquets que se celebraren a les costelles del poble? De totes aquestes disbauxes, el poble encara en gemega.

Ja ha arribat, fa molt temps, l'hora de parlar clar. Havem de combatre fins anorrear-los, els elements pupins, però també cal fer de manera que torni de bell nou a resplendir aquell ideal republicà que ens honorava alguns temps aquesta casa.

I dintre poc ja en tornarem a parlar.

JOSEP RIERA PUIG

E. R. T.—Efectivament, va venir massa tard.
J. R. P.—Està bé. Va.
P. E. P.—Igual.
R. S.—Igual.